Rok VII Lipiec 1932 r. Nr. 7.

MIESIĘCZNIK Diecezjalny Łucki

Rękopisów, przesłanych do druku, Redakcja nie zwraca.

Redaktor i wydawca: Ks. **Jan Szych**, Kanclerz Kurji Biskupiej

Adres Redakcji: **Łuck, Kurja Biskupia.**

TREŚĆ ZESZYTU Nr. 7

DZIAŁ URZĘDOWY

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Rok VII Lipiec 1932 r. Nr. 7.

MIESIĘCZNIK
Diecezjalny Łucki

Rękopisów, przesłanych do druku, Redakcja nie zwraca.

Redaktor i wydawca: Ks. Jan Szych, Kanclerz Kurji Biskupiej

Adres Redakcji: Łuck, Kurja Biskupia.

DZIAŁ URZĘDOWY

Rozporządzenia Stolicy Apostolskiej

Ojciec św. o zagadnieniach aktualnych

W dniu 10 lipca ogłoszony został dekret o heroizmie cnót Marji Dirosa, założycielki Zgromadzenia Służebnic Miłosierdzia, zmarłej w Brescii w 1855 roku. Przy tej okazji Ojciec św. wygłosił przemówienie, w którem podkreślił znaczenie uczczenia pamięci tak zasłużonej w dziele powszechnego miłosierdzia służebnicy Bożej wtedy, gdy doktryny społeczne burzą jedne warstwy społeczne przeciw drugim, gdy przesadny nacjonalizm podnosi przeciw sobie narody, czego nieuniknionym skutkiem jest kryzys ogólny i to, że w ślad za pogonią za pieniądzem występuje pogoń za chlebem.

Zaiste opatrznościowem w takiej chwili jest wspominanie tej, co była prawdziwym genjuszem dobroci; tej, co wszystkim chciała okazywać pomoc, która, pochodząc z rodziny szlacheckiej, okazała szlachetną pogardę dla bogactw i wygód życiowych, — w przeciwstawieniu do powszechnego w dobie obecnej pożądania pieniądza jako narzędzia do wszelakiego uży-

wania. Dziś z faktów wiemy, że wielu żyje dostatnio nie troszcząc się o biednych. Dirosa natomiast wskazywała nam, jaki należy czynić użytek z bogactw, które Bóg nie wszystkim jednakowo rozdzielił, lecz niektórym dał w większej obfitości, aby stali się narzędziem Jego dobroci względem biednych, a nawet tych, co niedość obficie zaopatrzeni, nie potrafiliby zarządzać swemi własnemi dobrami. Najgorszymi panami są ci, co pieniądze używają dla zaspokojenia swego egoizmu. Pieniądz sam w sobie nie posiada wartości, prywatne zaś i zbiorowe spuścizny rozpływają się, gdy nieudolnie odpowiadają potrzebom życia. Świętych sam Bóg nauczył traktować bogactwo z nieskończoną dla niego pogardą.

„Nie czulibyśmy się na wysokości Naszego zadania — mówił dalej Papież — gdybyśmy nie dziękowali Boskiej Dobroci za pierwszą zorzę dni lepszych, która zdaje się dziś barwić zaciemniony horyzont. Obowiązek ten odczuwamy tem mocniej, że zwróciliśmy się do ludzkości, aby skierowała się ku Bogu w duchu pokuty i modlitwy dla osiągnięcia tego miłosierdzia, którego' początek, choć słaby jeszcze, zdajemy się widzieć, odczuwając coraz większą potrzebę stałego w nim postępu. Pocieszającą jest myśl, że pierwsze blaski lepszej zorzy wytrysnęły w końcu miesiąca poświęconego Sercu Jezusowemu, w którym ogłosiliśmy Nasze wezwanie do modłów. Musimy trwać nadal w modłach tem pełniejszych ufności, im bardziej Bóg zdaje się chcieć je wysłuchać".

Następnie Ojciec św. wspomniał o stale w dziesiątkach tysięcy nadchodzących do Niego wiadomościach o modłach, czynionych zgodnie z Jego intencją, wspominając ze szczególną radością o modłach dusz młodocianych, w pierwszym kwiecie niewinności, dusz pełnych wiary, oczyszczonych ze słabości, która cierpienienie ich zamieniła w apostolstwo. (K.A.P.)

Ś-ta Kongregacja Obrzędów

Nowe oficja błogosławionych Jana Sarkandra i Melchjora Grodzieckiego.

N. D. 6932. Dotyczy diecezyj polskich.

Na posłuchaniu dnia 27 kwietnia udzielonem Jego Eminencji Kardynałowi Kamilowi Laurenti, Prefektowi Kongregacji Ś-tych Obrzędów, stosownie do próśb Ich Eminencyj Kardynałów, jak również Arcybiskupów, Biskupów diecezji polskich, Jego Świątobliwość Pius Papież XI łaskawie zezwolić raczył, iżby corocznie w całej Polsce w odpowiednie dni: 17-go marca i 7-go września były obchodzone święta błogosławionych Jana Sarkandra i Melchjora Grodzieckiego, Męczenników „sub ritu duplici maiori"*) wraz z pacierzami kapłańskiemi i Mszą de Communi unius martyris, z wyjątkiem modlitw i lekcyj II-go Nokturnu własnych i zatwierdzonych według załączonych formularzy**) z zachowaniem odpowiednich rubryk. Bez względu na jakiekolwiek inne rozporządzenia.

(—) *K. Kard. Laurenti Ś. K. R. Prefekt.*

(—) *A. Mariani Ś. K. R. Sekretarz.*

W sprawie trzech nowych officjów.

W ubiegłym roku minęło 13 wieków od uroczyście odbytego Soboru Efeskiego, na którym, ku wielkiemu zadowoleniu świata chrześcijańskiego, ogłoszone zostało Boskie Macierzyństwo Najświętszej Marji Panny. To Macierzyństwo Jego Świątobliwość Pius Papież XI, ze względu na swą cześć względem Bogarodzicy, postanowił uczcić przez nabożeństwo liturgiczne, na mocy wydanej w zeszłym roku w uroczystość

---

*) Ryt zdwojony wyższy został wyznaczony dlatego, aby mogły się odprawiać w Polsce officia te w całości, z komemoracją tylko, np. o św. Patryku 17 marca.

**) Formularze Mszy św. i Officia wydrukowane już zostały w Drukarni Katolickiej w Katowicach.

Narodzenia Pańskiego Encykliki „Lux veritatis“. Szczęśliwie również się zdarzyło, że tytuł Doktora Kościoła w tymże roku został przyznany dwom Mężom, słynnym ze swego do Matki Bożej nabożeństwa świętym mianowicie, Robertowi Bellarminowi i Albertowi Wielkiemu, Biskupowi, którego cześć w całym Kościele ma obowiązywać. Wobec tego Jego Świątobliwość na przedstawienie niżej podpisanego Kardynała, Prefekta Ś-tej Kongregacji Obrzędów, wyżej wspomniane officia Brewjarzowe i Msze zatwierdził i rozciągnął do całego Kościoła w odpowiednie święta, mianowicie: d. 11 października w uroczystość Macierzyństwa Najświętszej Marji Panny sub ritu dx 2cl,; d. 13 maja w dzień św. Roberta Bellarmina, Wyznawcy Biskupa i Doktora Kościoła (dx.); d. 15 listopada św. Alberta, Wyzn. Bisk. i Doktora Kościola również sub ritu duplici minori. Nadto Jego Świątobliwość polecił, iżby, skoro zostaną, umieszczone w kalendarzu wymienione święta, dzień wyznaczony ku czci św. Gertrudy Panny, z d. 15-go na dzień następny 16-go listopada na stałe został przeniesiony. Bez względu na wszelkie inne sprzeczne z niniejszem rozporządzenia.

dn. 6 stycznia 1932 r.

(—) *C. Kard. Laurenti*, prefekt

(—) *A. Carinti*, Sekretarz

Rozporządzenia Władz Duchownych Miejscowych

Odezwa Akcji Katolickiej do Duchowieństwa

DIECEZJALNY INSTYTUT
AKCJI KATOLICKIEJ
W ŁUCKU.

Łuck, dn. 14.VII 1932 r.

Do
Czcigodnego Duchowieństwa
Diecezji Łuckiej

Z chwilą powołania przez Najdostojniejszego Pasterza do życia Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej powstał obowiązek szeregowania katolików naszej

diecezji w organizacje, któreby urzeczywistniały wzniosłe wskazania Stolicy Apostolskiej o apostolstwie katolików.

W czasach załamywania się wiary i idącego zatem kryzysu dusz, naród polski, w szczególności diecezja nasza, spełniająca rolę przedniej straży Chrystusowej w walce o panowanie prawa Bożego i cywilizacji, z ognisk Akcji Katolickiej, do organizowania których, ufni w moc Bożą przystępujemy, ustawicznie mają czerpać gorliwe starania i zabiegi o zapewnienie nauce Zbawiciela wpływu na społeczeństwo, rodzinę i życie każdej jednostki.

Pragniemy z wiary naszej zdobywać niezłomną potęgę ducha, korzystać z jej skarbów dla naszego i innych doskonalenia, dążyć, aby wszystkie objawy życia społecznego oprzeć na nieśmiertelnych zasadach Kościoła katolickiego, które jedne posiadają moc twórczą dla prawdziwego postępu i potęgi narodu. Wierzymy niezachwianie, że przez wprowadzenie w życie zasad Kościoła najskuteczniej przyczynimy się do odrodzenia i podniesienia narodu, którego świetność i pomyślne dzieje zewnętrzne mogą być tylko wynikiem wysokiego poziomu ducha i wewnętrznej mocy.

Podejmując to szczytne zadanie, Diecezjalny Instytut Akcji Katolickiej pragnie powoływać i przygotowywać szerokie zastępy katolików do czynnego i solidarnego współdziałania z Kościołem katolickim w Jego świętem posłannictwie w narodzie.

Spełnienie tych zadań będzie możliwem wówczas, kiedy w szeregi wiernych przeniknie dokładna znajomość zasad i sposobów działania Akcji Katolickiej.

W tym celu Diecezjalny Instytut przystępuje do urządzenia kursów Akcji Katolickiej w stolicy diecezji, w Łucku, w dniach 25—27 i 29—31 sierpnia r. b. Wierząc niezachwianie, że pierwszy, podstawowy, niezbędny dla dalszej pracy, kurs ten spotka się z gorącem poparciem ogółu katolików diecezji naszej, zwracamy się do Czcigodnego Duchowieństwa nietylko

o wzięcie udziału w kursach, lecz i o wydelegowanie z pośród swych parafjan kilku przedstawicieli, którzyby wartością i uzdolnieniem swojem mogli wziąć udział w dalszej pracy organizacyjnej na terenach poszczególnych parafij.

Na kursach przemawiać będą wybitni mówcy i działacze Akcji Katolickiej w Polsce. Osobne odezwy przesyłamy do przedstawicieli istniejących już organizacyj katolickich w diecezji i do osób, które ze względu na swe stanowisko społeczne powinnyby wziąć udział w kursach. Prosimy o zjednywanie tych osób dla idei kursów. Po ustaleniu wszystkich punktów programu kursów Diecezjalny Instytut niezwłocznie prześle programy Czcigodnemu Duchowieństwu.

Polecając naszą prośbę troskliwej życzliwości Czcigodnego Duchowieństwa, sprawę najbliższych kursów i dalszy rozwój Akcji Katolickiej w diecezji oddajemy pod opiekę Serca Jezusowego, które oby nas, dzieci Kościoła, natchnęło do wspólnej pracy i walki o najświętsze zasady jedną myślą, jedną wolą najlepszej służby Bogu i Ojczyźnie.

(—) † *Dr. St. Walczykiewicz bp. sufr.*
Asystent Diecezjalnego Instytutu
Akcji Kutolickiej

(—) *Anna Romanowa Hr. Potocka*
Prezes Diecezjalnego Instytutu

(—) *Aleksander Rostocki*
Adwokat
Dyrektor Diecezjalnego Instytutu
Akcji Katolickiej

(—) *X. Dr. A. Kukuruziński*
Wicedyrektor Diecezjalnego Instytutu
Akcji Katolickiej

Instrukcja dla uczestników kursów Akcji Katolickiej

1. Kursy odbędą się w dwóch turnach:

I-szy turn po pierwszej Serji rekolekcyj kapłańskich od dnia 25 sierpnia do dnia 27 sierpnia (czwartek od godz. 3 pp., piątek i sobota do 1 pp.) W tym turnie biorą udział ci kapłani, którzy odbywali rekolekcje w pierwszej Serji.

II-gi turn poprzedzi drugą Serję rekolekcyj od dnia 29 do 31 sierpnia (t. j. poniedziałek od godz. 3 pp., wtorek i środa do godz. 3 p.p.; w środę wieczorem początek II-ej Serji rekolekcyj). W tym turnie biorą udział kapłani wyznaczeni na II-gą Serję rekolekcyj.

2. Pożądanem jest, aby delegaci poszczególnych parafji wzięli udział jednocześnie w kursie, na którym będą obecni i ich księża proboszczowie.

3. Diecezjalny Instytut Akcji Katolickiej zapewnia uczestnikom bezpłatne mieszkania na czas kursu.

4. Pragnąc zapewnić uczestnikom odpowiednie mieszkanie, Instytut prosi o zgłaszanie uczestników kursu do 4 sierpnia z wyszczególnieniem stanowiska delegata na kurs.

5. Instytut poczyni starania u Władz o uzyskanie ulg na powrotne bilety kolejowe.

6. Wszelką korespondencję dotyczącą zgłoszeń, informacyj, należy kierować pod adresem: Diecezjalny Instytut Akcji Katolickiej — Łuck, Kurja Biskupia.

PROBOSZCZ PARAFJI..............................

dnia..............................

№....................

Do
Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej
w Łucku
Kurja Biskupia

Niniejszem powiadamiam, że w mej parafji.............................. wyszukałem następujące osoby, które przybędą do Łucka w dniu.............................. na kurs Akcji Katolickiej.

№	Imię i nazwisko osoby która ma przyjechać na kurs	Jakie zajmuje stanowisko	Czy przyjedzie koleją, czy autobusem, czas przyjścia do Łucka kolei lub też autobusu	Czy tej osobie instytut ma wynaleźć mieszkanie	Uwagi
1					
2					
3					
4					
5					
6					

UWAGA: odesłać do Instytutu pod adresem Kurji nie później jak do dnia 4 sierpnia b. r.

Podpis proboszcza..............................

W sprawie przenoszenia odpustów.

KURJA BISKUPIA
ŁUCKA
Sekcja Wiary i Moral.
Łuck, dn. 29.VII 32 r.
Nr. 3875

Do
Czcigodnego Duchowieństwa
Diecezji Łuckiej

Wyjaśnia, że zgodnie z kan. 922 Kodeksu Prawa Kanonicznego, o ile przenosi się uroczystość jaką (externa solemnitas) na niedzielę, to i odpust, udzielony na tę uroczystość, przenosi się na niedzielę; należy tylko uzyskać dekret biskupi, którymby owa uroczystość (externa solemnitas) została przeniesiona na niedzielę.

Prałat X. St. Żukowski
Szef Sekcji

(—) *Ks. J. Szych*
Kanclerz

Modły dzieci w dniu I-szej Komunji św.

Ksiądz H. Deville, kapelan kościoła św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Hermance, w Szwajcarji, zainicjował piękne dzieło zbiorowych modłów dzieci całego świata na intencję biednych dzieci rosyjskich, pozbawionych systematycznie wychowania religijnego w Bolszewji. Inicjatywa Księdza Deville'a cieszy się gorącą aprobatą i poparciem Ojca św. Piusa XI. Dzieci szczęśliwe, że Gościem ich czystych serduszek bywa Jezus Chrystus, przez potęgę modlitwy mają przychodzić z pomocą nieszczęśliwym dzieciom, które Bolszewja siłą poddaje pod panowanie szatana.

Polecamy dlatego, aby Wielebne Duchowieństwo korzystając z okresu pierwszej Kominji dzieci, wśród intencji podsuwanych dzieciom w tym dniu uroczystym umieściło też modlitwę za dzieci z Bolszewji.

Wzór takiej modlitwy umieszczamy poniżej.

MODLITWA DLA DZIECI

na cześć świętej Teresy od Dzieciątka Jezus o zbawienie nieszczęśliwych małych Rosjan.

O, Boskie Dziecię Jezus, któreś dało Swej małej służebnicy, świętej Teresie, bardzo dobrych rodziców chrześcijańskich, zmiłuj się nad dziećmi rosyjskiemi, z których wiele jest opuszczonych, błądzących, jak istoty bez duszy.

O, Boskie Dziecię Jezus, któreś dało Swej małej służebnicy Świętej Teresie dobrych kapłanów i dobre nauczycielki, którzy pomagali Jej z całych sił swoich do lepszego poznania i pokochania Ciebie, zmiłuj się nad dziećmi rosyjskiemi, których uczą nienawidzieć Twej świętej religji.

O, Boskie Dziecię Jezus, któreś cudownie wyleczyło Swą małą służebnicę Świętą Teresę uśmiechem Najświętszej Marji Panny, zmiłuj się nad dziećmi rosyjskiemi, które nie mają szczęścia wiedzieć, że Twoja Dobra Matka jest ich Mateczką Niebieską.

O, Boskie Dziecię Jezus, które pragniesz zbawienia wszystkich małych dzieci, wybaw naszych małych braci rosyjskich od wszystkiego, co przeszkadza im posiadać Ciebie na ziemi, w oczekiwaniu ujrzenia Ciebie kiedyś w radości nieba tak, jak Święta Teresa ogląda Cię teraz. Amen.

„Zbawco świata zbaw Rosję"

(Odpust 300 dni, nadany przez Papieża Piusa XI)

Wzywa się wszystkie dzieci katolickie świata, aby corocznie, w dzień pierwszej komunji Św. Teresy, 8 maja, lub w niedzielę następną, przystępowały do Komunji Świętej na intencję zbawienia dzieci rosyjskich. Ta praktyka miłosierna uzyskała dotychczas aprobatę i błogosławieństwo 130 biskupów.

Zaleca się również odprawianie częste Świętej Ofiary Mszy na tę samą intencję.

IMPRIMATUR Genev. die 12 Junii 1931.

P. TACHET, vic. gen.

Rozporządzenie Prawno-Państwowe

Nowy Kodeks Karny

„Dziennik Ustaw” z dn. 15 b. m. (Nr. 60 poz. 571) ogłasza rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, na podstawie którego z dniem 1 września rb. zacznie obowiązywać nowy Kodeks Karny.

Nowy Kodeks opracowany został przez Komisję Kodyfikacyjną. Ministerstwo Sprawiedliwości poczyniło w nim pewne zmiany, nie zasadniczej jednak natury.

Przepisy Kodeksu Karnego, dotyczące przestępstw przeciw uczuciom religijnym (art. 172—174) pozostały bez zmiany, dopuszczając całkowity symultanizm wyznaniowy (wbrew literze i duchowi Konstytucji):

„Art. 172. Kto publicznie Bogu bluźni, podlega karze więzienia do lat 5“.

„Art. 173. Kto publicznie lży lub wyszydza uznane prawnie wyznanie lub związek religijny, jego dogmaty, wierzenia lub obrzędy, albo znieważa przedmiot jego czci religijnej lub miejsce przeznaczone do wykonywania jego obrzędów religijnych, — podlega karze więzienia do lat 3“.

„Art. 174. Kto złośliwie przeszkadza publicznemu zbiorowemu wykonywaniu aktu religijnego uznanego prawnie wyznania lub związku religijnego, — podlega karze aresztu do lat 2”.

Pewnej modyfikacji uległy przepisy artykułu 233 w sprawie spędzania płodu. Projekt Komisji Kodyfikacyjnej dopuszczał możliwość bezkarnego spędzania płodu w wypadkach zagrażających życiu i zdrowiu kobiety ciężarnej, ze względu na dobro rodziny lub interes społeczny. W obecnej redakcji artykuł ten brzmi następująco:

„Art. 233. Niema przestępstwa a art. 231 i 232, jeżeli zabieg był dokonany przez lekarza i przytem:

a) był konieczny ze względu na zdrowie kobiety ciężarnej, albo b) ciąża była wynikiem przestępstwa, określonego w art. 203, 204, lub 206", (t. j. przemoc lub pokrewieństwo w linji prostej. (K. A. P.)

Ustawa o opłatach od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża z dnia 28 stycznia 1932 r.

Art. 1. (1) Ustanawia się na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża opłatę od biletów wstępu na wszelkiego rodzaju publiczne zabawy, rozrywki, widowiska i zawody sportowe oraz wyścigi i podobne widowiska, połączone z grą lub zakładami, podlegające lub mogące podlegać komunalnemu podatkowi (art. 18 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych. Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

(2) Wyżej wymieniona opłata od biletów w cenie od 50 gr. do 99 gr. wynosi 5 gr., zaś od biletów w cenie powyżej 99 gr. wynosi 10 gr.

(3) O ile udział w publicznej zabawie, rozrywce, widowisku lub zawodach sportowych nie jest uzależniony od wykupienia biletu wstępu, wówczas opłatę na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża pobiera się w kwocie ryczałtowej, obliczonej na zasadach i w sposób, który określi rozporządzenie wykonawcze.

Art. 2. (1) Opłacie, określonej w art. 1, nie podlegają bilety wstępu na amatorskie zawody sportowe, a ponadto na zabawy, rozrywki i widowiska:

a) urządzane wyłącznie dla żołnierzy,

b) urządzane przez zakłady naukowe i wychowawcze dla młodzieży szkolnej, lub które za zezwoleniem władz szkolnych urządzane są wyłącznie dla młodzieży tych zakładów i ich rodzin.

(2) Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych może ponadto

w drodze rozporządzenia zwolnić od opłat, określonych w art. 1, bilety wstępu na zabawy, rozrywki i widowiska, z których dochód przeznacza się wyłącznie i bezpośrednio na cele dobroczynne zgóry określone, o ile nie są połączone z zabawami tanecznemi.

Art. 3. Sposób ściągania i wpłacania opłat, określonych w art. 1 niniejszej ustawy, określi rozporządzenie wykonawcze.

Art. 4. (1) Przedsiębiorcy, kierownicy i funkcjonarjusze imprez, o których mowa w art. 1, winni działania wbrew przepisom niniejszej ustawy lub wydanych na jej podstawie rozporządzeń, karani będą grzywną do 200 zł., o ile dany czyn nie ulega karze surowszej według innych przepisów.

(2) Do orzekania powyższych kar powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 5. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych, Pracy i Opieki Społecznej oraz Skarbu.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1-ym kwietnia 1932 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki.*

Godła religijne w salach szkolnych.

Okólnik Kuratorjum O. S. Wołyń z dn. 30.III 1932 r. Nr. I—5609/32.

(Dziennik Urzędowy Kuratorjum O. S. W. Nr. 4/88).

Wobec kierowanych do Kuratorjum zapytań, jakie godła religijne należy umieszczać w salach szkolnych, wyjaśniam, że w szkołach, do których uczęszczają dzieci wyznań chrześcijańskich, w salach szkolnych zasadniczo należy umieszczać na frontowej ścianie krzyż, jako czczone przez wszystkich bez różnicy chrześcijan godło Męki Pańskiej.

W szkołach, do których obok dzieci wyznania rzymsko-katolickiego uczęszczają też dzieci wyznania

prawosławnego, w razie zgłoszonego przez zainteresowanych rodziców życzenia, mogą być w salach szkolnych umieszczone obok siebie estetyczne obrazy święte obydwu wymienionych wyznań.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *I. Firewicz.*

Duszpasterstwo więźniów.

W Dzienniku Ustaw R. P. 1931 r. № 71, poz. 577 ukazało się rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 czerwca 1931 r. w sprawie regulaminu więziennego, z którego podaje się następujące wyciągi do wiadomości Wiel. Duchowieństwa:

Na podstawie art. 71 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7-go marca 1928 r. w sprawie organizacji więziennictwa (Dz. U. R. P. № 29, poz. 272), zarządzam co następuje:

§ 53. W celu zorganizowania współpracy przedstawicieli społeczeństwa z administracją więzienną, mogą być tworzone w więzieniach, wyznaczonych przez Ministra Sprawiedliwości, komitety więzienne.

§ 54. Komitet więzienny współdziała z władzami więziennemi w zakresie opieki moralnej, nauczania i pracy zapomocą:

a) udostępnienia więźniom nauk moralnych i pociechy religijnej ich wyznania;

b) organizowania oświaty szkolnej i pozaszkolnej, bibjoteki i wychowania fizycznego;

c) organizowania zatrudnienia więźniów w taki sposób, aby się przyzwyczaili do pracy i nauczyli rzemiosła, które będą mogli wykonywać na wolności.

Nadto komitet więzienny, na żądanie władz skła da opinję co do przedterminowanego zwolnienia poszczególnych więźniów i ich ułaskawienia.

§ 59. Komitet więzienny troszczy się o zapewnienie osobom zwalnianym z więzienia środków utrzymania i w tym celu nawiązuje stosunki z urzędami opieki społecznej i z Tow. Patronatu Więziennego.

§ 100. O oznaczonej godzinie rannej na dany sygnał następuje apel;

W pół godziny po pierwszym następuje drgi sygnał — do modlitwy, na który wszyscy więźniowie odmawiają modlitwy swego wyznania — w oznaczonych miejscach, pod nadzorem dozorców więziennych. Po skończonej modlitwie więźniowie otrzymują posiłek ranny.

W pół godziny po modlitwie więźniowie otrzymują posiłek ranny.

§ 107. Po wieczerzy odbywa się modlitwa wieczorna.

§ 108. W dnie świąteczne więźniowie udają się na nabożeństwo do kaplicy więziennej.

W dnie świąteczne więźniowie mogą być używani do pracy tylko w celu wykonywania czynności, niezbędnych w gospodarce więziennej.

§ 120. Więzień może posiadać w celi bez specjalnego zezwolenia następujące przedmioty własne:

a) książki do nabożeństwa, pismo święte, obrazki treści religijnej i patrjotycznej.

§ 180. Duchowni, sprawujący obowiązki duszpasterzy w więzieniach, obowiązani są stosować się do zarządzeń naczelnika więzienia pod względem przestrzegania obowiązujących przepisów regulaminu więziennego.

Do obowiązków duchownego należy:

a) odprawianie nabożeństwa i wygłaszanie nauk w niedzielę i święta uroczyste;

b) odwiedzanie więźniów w ich celach dla niesienia im pomocy i pociechy religijnej;

c) wykładanie nauki religji w szkole więziennej;

d) urządzanie pogadanek religijnych;

e) udzielanie wszelkich posług religijnych według zasad danego wyznania.

§ 181. Na nabożeństwach mogą być obecni wszyscy więźniowie, którzy wyrażą swoje w tym wzglę-

dzie życzenia, nie wyłączając ukaranych dyscyplinarnie, o ile pomieszczenie i względy bezpieczeństwa na to pozwalają. Więźniowie śledczy mogą uczęszczać na nabożeństwa, o ile właściwe władze sądowe lub prokuratorskie nie poczyniły w tym względzie specjalnych zastrzeżeń.

Podczas nabożeństwa powinni być oddzieleni więźniowie karni od śledczych, kobiety od mężczyzn oraz nieletni od dorosłych.

§ 182. Duchowni wszystkich wyznań, nie należący do składu osobowego więzienia, mogą w obecności naczelnika więzienia odwiedzać w czasie choroby więźniów danego wyznania w celach lub w szpitalach; w rozmowach z więźniami winni się ograniczyć jednak do dziedziny religijno-moralnej.

Prośby więźniów o zezwolenie na bywanie na nabożeństwach innych wyznań i na przyjmowanie u siebie duchownego, wyznania, do którego sami nie należą, mogą być uwzględniane w przypadkach wyjątkowych. Więźniowie śledczy muszą w tych wypadkach zyskać zezwolenie właściwych władz sądowych lub prokuratorskich.

§ 183. Co roku w okresie wielkanocnym, odbywają się rekolekcje i spowiedź. Porządek i sposób ich odbywania określa naczelnik więzienia w porozumieniu z kapelanem więziennym.

Rekolekcje, spowiedź i odprawianie nabożeństw uroczystych mogą odbywać się w więzieniu, przy udziale zaproszonych duchownych właściwych wyznań.

Naczelnik więzienia lub jego zastępca obowiązany jest czuwać osobiście nad porządkiem i zachowaniem należnej powagi przy odprawianiu nabożeństw.

§ 184. Zezwolenia na zawarcie ślubu udziela więźniom karnym Minister Sprawiedliwości, zaś więźniom śledczym właściwe władze sądowe lub prokuratorskie.

§ 189. W szkołach więziennych powinny być wykładane: nauka religji, czytania i pisania, rachunki,

geometrja, historja i geografja Polski, nauka o Polsce współczesnej i nauka przyrody, a w miarę możności nauka rzemiosł według programu ustalonego przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Pozatem mogą być wykładane inne przedmioty, wchodzące w zakres programu szkół powszechnych i rzemieślniczych, ale tylko za zezwoleniem Ministra Sprawiedliwości. Wykłady odbywają się w języku polskim. W szkole więziennej należy używać podręczników, zatwierdzonych do użytku szkolnego przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 190. Najszczuplejszy zakres nauki szkolnej w więzieniach obejmuje: naukę religji, czytania, pisania i rachunków oraz zasadnicze [wiadomości o ustroju Rzpltej Polskiej.

§ 203. Centralna Bibjoteka Więzienna zaopatruje więzienia w książki treści religijnej, belestrystycznej i naukowej, zaś szkoły więzienne w niezbędne podręczniki i materjały do odczytów i pogadanek.

Walka z potajemnem gorzelnictwem.

Ministerstwo
Wyznań Religijn.
i Oświecenia Publ.
Warszawa, dn. 1,II.1932
Nr. 1-6954|31

Do
Kurji Biskupiej
w Łucku

Potajemne gorzelnictwo, niszczące zdrowie ludności i powodujące poważne straty z tytułu zmniejszonego zbytu wyrobów Monopolu Spirytusowego, szerzy się w zatrważający sposób zwłaszcza w województwach wschodnich, aczkolwiek nie rzadkie są wypadki wykrycia tego przestępstwa w innych województwach Państwa.

Ponieważ szkodom grożącym zdrowiu, a nawet życiu ludzkiemu przez spożywanie spirytusu odkażanego z politury i denaturatu oraz t. zw. „samogonki“,

zawierającej substancje trujące może zapobiec wpływ duchowieństwa, uświadamiającego ludność wiejską o szkodliwości wódki pochodzącej z tajnych gorzelni, przeto ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zwraca się na wniosek Pana Ministra Skarbu do Kurji Biskupiej z uprzejmą prośbą, aby Kurja Biskupia zaleciła duszpasterzom zwracanie podczas nauk kościelnych lub przy innych stosownych okazjach uwagi na szkodliwość spożywanie wódki, pochodzącej z potajemnych gorzelni, jak również na antypaństwową działalność osób trudniących się bez zezwolenia wyrobem spirytusu oraz osób sprzedających i nabywających t. zw. „samogonkę".

Duszpasterze zechcą przy tej sposobności ostrzegać trudniących się potajemnem gorzelnictwem i nabywających od nich „samogonkę" przed surowemi karami pieniężnemi i pozbawienia wolności, zagrożonemi w ustawie karnej — skarbowej — z drugiej zaś strony zwrócić uwagę ludności, że za wykrycie tajnych gorzelni zapewnia się w myśl obowiązujących przepisów sowite nagrody pieniężne.

Proszę Kurję Biskupią o powiadomienie mnie o wydanych wskutek niniejszego pisma zarządzeniach.

Za Ministra
(—) *Fr. Potocki*
Dyrektor Departamentu

Ostrzeżenie ludności przed spożywaniem denaturatu.

Ministerstwo
Wyznań Religijn.
i Oświecenia Publ.
Warszawa, dn. 11.VII-32
Nr. V-545|32

Do
Kurji Biskupiej
w Łucku

Wobec tego, że spożywanie przez ludność denaturatu zaczyna znów przybierać większe rozmiary, Ministerstwo ma zaszczyt w związku z pismem Mini-

sterstwa z dnia 15 lutego 1830 r. Nr. VI RK-484/30, zwrócić się z prośbą o wznowienie przez duszpasterstwo akcji uświadamiającej ludność o zgubnych skutkach spożywania denaturatu skażonego.

W związku z powyższem Ministerrtwo ma zaszczyt przypomnieć, iż Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego wspólnie z kompetentnemi czynnikami opracowała specjalną broszurę, w której w formie popularnej, jepnak ściśle naukowej, opisano skutki spożywania denaturatu skażonego.

Broszury te, w odpowiedniej ilości egzemplarzy, zostaną dostarczone bezpłatnie przez Dyrekcję Państwowego Monopolu Spirytusowego, z powołaniem się na niniejsze pismo Ministerstwa. Wobec wagi sprawy Ministerstwo wyraża nadzieję, że kierujące władze duchowne, rozumiejąc doniosłość niniejszej akcji humanitarnej, podyktowanej względami bezpieczeństwa, zechcą łaskawie w odpowiednich swych zarządzeniach dać wyraz trosce o zdrowie ludności, powierzonej duszpasterskiej opiece podwładnego im duchowieństwa.

Dyrektor Departamentu

(—) *Fr. Potocki*

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Przesunięcie o tydzień później Misyjnego Zjazdu Krajowego.

Z przyczyn niezależnych od Komitetu Wykonawczego Pierwszego Zjazdu Krajowego Związku Misyjnego Duchowieństwa w Polsce, mającego się odbyć w Warszawie, zapowiedziany już w odezwach termin Zjazdu z dni 21 i ,22 września r. b. zostaje przeniesiony o tydzień później, czyli na dni 27 i 28 września r.b.

Wszystkie redakcje pism proszone są o łaskawe obwieszczenie niniejszego komunikatu.

Ks. Dr. A. Fajęcki

Przewodniczący Komitetu Wykonawczego

Warszawa, dnia 19 maja 1932 r.

BIBLJOGRAFJA

Ks. Dr. Karol Milik: *„Życie żołnierza“*, str. 173, Poznań Ostoja 1831, cena 2,90.

Książkę tę nazwać możnaby katechizmem żołnierskim. Zawiera bowiem nader cenne rady i wskazówki dla idących do wojska! Idea tej książki wyrażona jest w słowach: „Żołnierz polski musi być żołnierzem Chrystusowym”! — Oprócz szczegółowego i plastycznego zobrazowania życia żołnierskiego z wszystkiemi jego znojami i chwilami radosnemi podaje autor szereg przepisów, objaśnień i wiadomości praktycznych dla idących do wojska; dołączone są również wzory do różnego rodzaju podań do władz wojskowych. Wielką wagę kładzie autor na życie religijne i moralne żołnierza, każąc mu być prawdziwym apostołem Akcji Katolickiej. Styl jasny i przystępny, treść zajmująca tej książki sprawia, że może ona być miłą lekturą dla każdego katolika, a dla rekruta wiernym towarzyszem i nieodzownym przyjacielem i doradcą. XX. Patronom S. M. P. służyć może za materjał pogadankowy na zebraniach. Piękną rzeczą byłoby, gdyby Wielebni XX. Proboszczowie ofiarowali taką książkę idącym do wojska. Skutki napewno będą owocne.

Ks. Józef Czarnecki: *„Ojcze odpuść im...“* Męka Pańska a życie dzisiejsze. Szereg myśli. Tarnów 1931. Nakładem Zygmunta Jelenia.

Powyższa książka napisana jest w pierwszym rzędzie dla szerokich warstw, ale inteligentny człowiek dozna naprawdę dużego zadowolenia i pożytku z tej lektury. Styl tej książki jest ogromnie żywy i plastyczny, autor posiada język w tej mierze, że nie ma najmniejszych trudności przy wyrażaniu najdelikatniejszych odcieni. Książka przedstawia jakby we filmowych zdjęciach siedm obrazów Męki Pańskiej i zaraz daje praktyczne wnioski dla naszego współczesnego życia, jak to zresztą zapowiada w podtytule „Męka Pańska a życie dzisiejsze”. Może nie wszystkie te praktyczne wnioski znajdą oddźwięk na Śląsku, gdyż nie odpowiadają w całości naszym kategorjom myślenia, ale książka ta jest pisana dla całej Polski i brane pod tym kątem widzenia, mają te wnioski wartość bezwzględną.

Z każdej karty książki rzuca się w oczy nadzwyczajny dar dramatyczny autora i dlatego należy się autorowi całe uznanie, że podał rzeszom katolickim książkę, która umie porwać i do głębi wzruszyć. Są wprawdzie niektóre miejsca tak jaskrawo i naturalistycznie przedstawione, że mogą nawet ludzi niezbyt wrażliwych początkowo zrażać — ale to tylko w pierwszej chwili, bo po głębszem zastanowieniu siędochodzi się do przekonania, że autor ma rację. Bo czyż w rzeczywistości nie było tak, a raczej straszniej niż autor opisuje? — Jak to, my mamy się wzdrygać, przedstawić sobie mękę najdroższego Zbawiciela w całej jej okropności—a pan Jezus nie wzdrygał się ją przecierpieć?! Nie wolno nam szukać estetycznych wrażeń przy najstraszniejszej tragedji, której ludzkość dokonała na Bogu swoim.

Niema wątpliwości, że powyższa książka zdolna jest pogłębić naszą miłość do Jezusa i skruszyć serce nawet najzatwardzialszego grzesznika — i tu jej właściwa wartość.

Brewjarzyk i Przewodnik tercjarski. Nakł. Prowicjalatu OO. Franciszkanów w Panewniku 1932. Cena 5 zł. (płótno), 6 zł. (im. skórka).

Staraniem Prowincjała OO. Franciszkanów Prowincji Śląsko-Wielkopolskiej wyszedł z druku nowy „Brewjarzyk i Przewodnik tercjarski" dla członków Trzeciego Zakonu św. Franciszka zamieszkujących teren prowincji śląsko-wielkopolskiej. „Brewjarzyk" zawiera oprócz oficjum tercjarskiego, regułę III-go Zakonu, objaśnienie reguły, wykaz odpustów i najważniejsze modlitwy i pieśni używane przy zebraniach tercjarskich. W celu ujedostajnienia nabożeństw tercjarskich poleca się Wiel. Ks. Ks. Dyrektorom zwrócenie uwagi członkom III-go Zakonu na nowy brewjarzyk.

M. Czeska-Mączyńska, *„Otworzyło się okno na świat"*. Nakładem Księg. i Drukarni Kat. w Katowicach.

Przed czytelnikiem stara się autorka otworzyć „Okno na świat", aby poznał wielkość ofiar spotykanych w życiu, których jednak świat dzisiejszy naogół uznać nie chce.

Autorka wprowadza czytelnika od samego początku w nastrój poważny i maluje krzyże i ofiary życia ludzkiego, dla których bezduszny materjalizm nowoczesny nie ma zrozumienia ani szacunku. Wyłaniają się stąd w powieści kontrasty uczuciowe, na które człowiek się burzy. ,Cnota zaś, heroizm i poświęcenie uwydatniają się zato później tem lepiej.

„Otworzyło się okno na świat" to książka o treści bogatej i głębokiej od początku do końca, nie wyłączając ilustracji na okładce. Mnogość sentencji daje dowód jak autorka się liczy z życiem.

Książka Czeskiej-Mączyńskiej jest napisana żywo i barwnie. Przeznaczona jest dla wszystkich —nie wyjąwszy kapłanów. W dniu dobrej książki winna się znaleść na jednem z pierwszych miejsc. Ze względu na nowoczesne ujęcie treści i szaty oraz niską cenę powinna torować książce katolickiej wogóle drogę do wszystkich

Ks, Jan Piwowarczyk: *Kryzys Społeczno-Gospodarczy w świetle katolickich zasad* Kraków, (Księgarnia Krakowska) 1932. Str. 160, cena zł. 4,50.

Odczuwano dotychczas brak książki w języku polskim, któraby obecne stosunki gospodarczo-społeczne wyświetliła z punktu widzenia katolickiego. Książka niniejsza ten brak wypełnia. Ks. Piwowarczyk, znany zresztą i u nas na Śląsku bardzo dobrze ze swej działalności społecznej—podjął się tego trudnego zadania, i przyznać trzeba, wywiązał się z niego dobrze. Literaturą obcą, zwłaszcza niemiecką i francuską, autor operuje jako znawca, taksamo encyklikami papieskiemi dotyczącemi problemu gospodarczego. Tak jak

przyczyny kryzysu obecnego są głębsze i wyprowadzają się z lekceważenia praw naturalnych, taksamo pokonanie jego należy w głównej mierze do dziedziny moralnej. Rewelacją dla wielu będzie sprawa ustroju t. zw. korporacyjnego, w kierunku którego powinna iść dążność rozwiązania problemu gospodarczo-społecznego.

Książkę polecamy gorąco Wielebnym Księżom jak również wszystkim innym, którzy się sprawą społeczną zajmują.

Illemo Camelli: *Od Socjalizmu do Kapłaństwa, Lwów, Bibl. Religijna 1931 (tłum. z włoskiego). Str. VII plus 216.*

Każdego wierzącego katolika interesują w wielkim stopniu autobiografje ludzi niewierzących, którzy znaleźli drogę do Kościoła. Opisy własnych przeżyć. które nam daje w swojej książce autor, czyta się naprawdę z zainteresowaniem, a miejscmi nawet ze wzruszeniem. Camelli, który już w latach najmłodszych stracił wiarę katolicką, opisuje z całą szczerością całe swoje życie aż do powrotu na łono Kościoła, swój zapał dla idei socjalizmu, którą uważał za nader szlachetną, działalność w partji socjalistycznej, w której był jednym z ludzi czołowych, ostatecznie powolne przekonywanie się o utopijności swych idei z jednej strony i o nieszczerości wielu swych przyjaciól z drugiej strony. Punktem kulminacyjnym książki są opisy tego okresu życia, kiedy zerwał z socjalizmem i zabrakło mu treści życia, bo jeszcze prawdy nie był odnalazł. Przebija z nich tragizm duszy szczerze prawdy szukającj, której nigdzie na świecie w samej tylko doczesności znaleźć nie może. Ostatnie zaś stronnice wyrażają szczęście i najwyższe zadowolenie wewnętrzne rozbitka, który dotarł do przystani. „Sześć lat minęło od tego dnia, kiedy wśród łez wzruszenia, z jedynym żalem, że niema przy mnie matki, odprawiałem pierwszą moją mszę. I odtąd dzień każdy przynosił nowe zadowolenia duszy, nowe siły umysłu i serca.“ (Str. 214 n.)

Michalina Janoszanka: *Św. Jacek Odrowąż, Kraków 1931. Nakładem Drukarni Powściągliwość i Praca. Str. 110.*

Autorka opisuje prywatne życie św. Jacka, jego dziecięctwo i młodość, jako czas ćwiczenia się w mądrości i cnocie, następnie publiczną jego działalność w granicach państwa Polskiego i poza granicami; wreszcie osobista przymioty i zalety świętego.

Specjalnie zajmującem czyni to dzieło opisywanie przeżyć św. Jacka pod wpływem przeróżnych wypadków, których mu życie nie oszczędzało.

Obok opisu postaci św. Jacka zaznajamia nas autorka pokrótce z krajami, — dając opisy sposobu życia i rozwoju narodów, opisy przyrody, — których św. Jacek jako Brat-Dominikanin rozwijał swą apostolską działalność.

Przytacza — dalej — szereg cudów za wstawiennictwem św. Jacka dokonanych, które właśnie postaci Jego nadają cechę nieprzeciętności i wielkości, przyznanej mu nie od ludzi — lecz od samego Boga.

Z powodu obrazowości stylu i prostej budowy zdań, książka ta jest dostępną dla wszystkich warstw społeczeństwa, każdy będzie ją czytał z zainteresowaniem i odniesie odpowiednią dla siebie korzyść moralną.

Zaznacza się jednak, iż literackie ujęcie faktów z nadwyżką subjektywizmu nie pozwala nam owego opisu uważać jako hagjografji w sensie naukowym, mimo to książka ta zasługuje na powszechne uznanie i polecenie do czytania, jako rzecz budująca i szerząca kult św. Jacka, Patrona diecezji śląskiej.

Ks. dr. Zygmunt Bielawski, *Katechezy Biblijne* na pierwszą klasę szkoły powszechnej. Wydanie trzecie poprawione. Nakładem „Bibljoteki Religijnej" we Lwowie. Cena 7,20 zł.

Podręczniki ks. d-ra Z. BielawsKiego cieszą się ogólnem uznaniem nauczycielstwa. — W wychowaniu tych najmniejszych znajdą nauczyciele religji i matki w powyższem podręczniku na I. klasę szkoły powszechnej niejedną pomoc. Początkujący przedewszystkiem znajdą tutaj wzór, jak zniżyć się trzeba do maluczkich katechumenów, by ich podnieść duchowo w życiu wewnętrznem. Podręcznik jest dostosowany do planów szkolnych i zawiera oprócz odnośnych metodycznych wskazań 8 wstępnych pogadanek religijnych, 12 katechez biblijnych Starego Zakonu i 40 katechez biblijnych Nowego Zakonu, napisach językiem jasnym, zrozumiałym i barwnym.

„*Krętacze Pisma Św.*", wyd, przez OO. Jezuitów w Krakowie.

Wobec wzmożonej agitacji t. zw. badaczy Pisma św. na terenie diecezji, polecamy broszurkę tę którą OO. Jezuici wydają ponownie na życzenie kilku księży diecezji naszej.

O. Ernest Drouven S. J., *O Duszę Chłopięcą* (według zapisków rodzinnych, drugiego wydania niemieckiego przełożył ks. dr. Kazimierz Thullie).

Jest to książka o wielkiej wartości pedagogicznej, napisana w formie powieściowej. Sposób, w jaki ks. dr. Breczay prowadzić umie wychowanka swego, Małego Staszka Dymowskiego, w jego udrękach i walkach z popędami cielesnemi, daje rodzicom i kapłanom wogóle wychowawcom dużo cennych wskazówek, jak zabrać się do rozwiązania jednej z najtrudniejszych kwestyj wychowawczych.

Inż. L. Majewska: „*Prace rolnicze młodzieży*". Akcja przysposobienia rolniczego Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej w latach 1928—30. Poznań 1931, str. 80. Ilustracyj, map, wykresów 45. Nakład Zjednoczenia Młodzieży Polskiej. Skład główny: S. A. „Ostoja", Poznań, Pocztowa 15. Cena 1,30 zł.

Broszura ta daje nam bardzo szczegółowy obraz prac młodzieży z SMP. w dziedzinie konkursów p. r. przez przeciąg 3 lat. Na pierwszy plan wybija się konkurs kukurydziany.

Pozatem daje broszura pogląd na wynik ankiety przeprowadzonej przez Zjednoczenie Młodzieży Polskiej wśród konkursistów i in-

struktorów p. r. na temat korzyści odnoszonych z konkursów. Głosy młodzieży cytowane są obszernie i świadczą o tem, że rozumie ona doniosłość konkursów. potrafiła zwyciężyć liczne trudności, wiele się nauczyła, a ponadto rozbudziła wielkie zainteresowanie wśród starszego społeczeństwa wsi, dając inicjatywę do ulepszania metod pracy rolniczej.

Broszurka „Prace rolnicze młodzieży", jako obraz rzeczywistego wysiłku młodzieży SMP, dokonanego, celem zdobycia oświaty rolniczej, jest dokumentem bardzo cennym w historji rozwoju kultury wsi polskiej w odrodzonej ojczyźnie. Powinien ją przeczytać każdy, kto interesuje się tem zagadnieniem.

Ks. Antoni Marcinkowski: *Walne zebranie.* Poznań 1931. Nakład główny: S. A. „Ostoja", Poznań, Pocztowa 15. Cena 75 groszy.

Walne zebranie jest to w każdej organizacji jedno z najważniejszych zebrań w roku. Zarząd składa na niem sprawozdanie, otrzymuje absolutorjum swej pracy oraz następują nowe wybory.

Wobec słabego jeszcze naogół wyrobienia młodzieży, a nawet i starszych w dziedzinie prawniczo-statutowej, obowiązujących form parlamentarnych i t. p., książka niniejsza jest nadzwyczaj cennym podręcznikiem dla każdego pracownika społecznego. Przestudjowanie jej ułatwia ogromnie wzorowe przeprowadzenie walnego zebrania w każdej organizacji, zawiera bowiem podstawowe wskazówki o tem: jak przygotować sprawozdanie roczne, jak zwołać walne zebranie, jak przygotować wybory, jaki powinien być przebieg walnego zebrania (porządek obrad) oraz jak się ma zabrać do pracy nowy zarząd.

Wszystko to ujęte krótko, jasno, praktycznie — to też broszura zasługuje na polecenie jak najgorętsze każdemu społecznikowi — a przedewszystkiem patronowi SMP.

Królowa Korony Polskiej—Odczyty dla Towarzystw Marjańskich— Ks. Piotr Sosnowski. Pelplin, Drukiem i nakładem Drukarni i Księgarni sp. z o. p. 1932 r. Str. 96.

Autor w szeregu wykładów pięknie przedstawia dzieje kultu Najśw. Marji Panny w Polsce. Opisuje krótko, ale treściwie miejcowości i fakta, w których Matka Boska okazywała swe królowanie nad Narodem w szczególniejszy swosób. Wprowadza czytelnika w różne dziedziny twórczości ludzkiej: w prozę, poezję i sztukę, wskazując, jak wielką rolę Imię Marji w ciągu wieków w nich odegrano.

Ogólnie treść tych odczytów najbardziej odpowiada celowi, który autor sam wyznacza w przedmowie, kiedy mówi: „Chcę dać do ręki serję odczytów tym, którzy pracują jako kierownicy w stowarzyszeniach katolickich".

Cenny jest sposób ujęcia tematów o Matce Boskiej; autor drogą pośrednią zaznajamia czytelników z licznemi gałęziami wiedzy z historji i literatury.

Niech więc dziełko to zyska godnych siebie czytelników oraz gorących krzewicieli czci Najśw. Marji Panny.

O. Marjan Pirożyński — Redemptorysta, „*Co czytać?*" Podręcznik dla czytających książki. Beletrystyka. Wydawnictwo Księży Jezuitów, Kraków rok 1932, str. 246.

W książce niniejszej autor w porządku alfabetycznym według pisarzy (polskich i innych narodowości) umieszcza tytuły powieści i nowel wraz z krótką charakterystyką antora i ideową oceną jego reprodukcji powieściowej. Ocenę beletrystyki podaje autor ze stanowiska etyki ogólnej — zasad moralnych uznawanych przez całą ludzkość za obowiązujące i — etyki chrześcijańskiej. Zestawieniem tem chociaż niewyczerpującem wszystkich dzieł należących do beletrystyki autor przychodzi z niezwykle wielką pomocą osobom roztaczającym wpływ pośredni lub bezpośredni na młodzież. A więc książkę tę gorąco polecamy do nabycia przedewszystkiem wychowawcom i kierownikom bibljotek, jak też wszystkim powieścioczytelnikom.

Fabbro Samuel O. *Róża wśród cierni.* Dzieje życia ś. p. Zofji Róży B. Opracował Ks. F. de Ville. Nakład księgarni św. Wojciecha Poznań... (1932 r.). Str. VII x 144.

Piękna i pouczająca lektura! Ks. prałat de Ville podał nam żywot rodaczki—duchowej bohaterki. Słaba, nikła istota wykazuje tak wielką potęgę ducha, że wprost zdumiewa swem cichem, a owocnem w czyny zbożne życiem. Zofja Róża B. walczy z własną niemocą fizyczną i płonie jako ofiara miłości Boga i czynnej miłości bliźniego.

O. Samuel Fabbro pisze o niej wprost z entuzjazmem, a ks prałat de Ville nie może powstrzymać się od słów mocnych uznania. dla tej nowoczesnej „świętej", słusznie bowiem możemy oczekiwać wyniesienia bohaterskiej dzieweczki na ołtarze.

Wielebne Duchowieństwo zechce się zapoznać z tą książką, a niezawodnie przeżyje chwile wzniosłe, jakich doświadczył referent podpisany.

Dajmy tę książkę do rąk naszej młodzieży, by odetchnęła czystą, krzepiącą ducha atmosferą. zatruwaną tak często, niestety przez literaturę gorszącą i wstrętną.

Ks. A. Syski: „*Krótki Katechizm z obrazkami do pierwszej Komunji św. dla dzieci polskich na wychodźtwie*". Wydanie 3-ie — Warszawa.

Potrzebie wydawnictwa, mającego na celu zwięzłe, a jednocześnie rzeczowe, przygotowanie dzieci polskich na wychodztwie do 1-ej Komunji św., stało się zadość. Komisja Wydawnicza Polskiej Misji Katolickiej we Francji wydała „Katechizm z obrazkami do 1-ej Komunji św., przeznaczony dla dzieci polskich wychodźców. Autorem jest ks. A. Syski.

Ks. Jan Ślósarczyk: August Czartoryski—Warszawa 1931. Nakł. Inspektoratu salezjańskiego.

Z wielkim to jest pożytkiem dla ruchu katolickiego, jeżeli książka religijna, ukazująca się na rynku księgarskim, ma jednocześnie walory kulturalne i literackie, które zwracają na nią uwagę niezależnie od jej treści. Da się to powiedzieć o książce ks. Ślósarczyka. Oprócz dobrego układu i ujęcia literackiego, dzieło to wzbudzi zainteresowanie wszystkich, kto się interesuje przeszłością narodu. Zwłaszcza, że chodzi o przeszłość najbliższą, do niedawna „nielegalną" i z tego powodu mało znaną, zwłaszcza pod zaborem rosyjskim. Życiorys pierwszego salezjanina polskiego, dzięki któremu dzieło ks. Bosko rozkrzewiło się w Polsce, poprzedził i przeplótł autor dziejami rodziny Czartoryskich. Poznajemy tak mało znaną kartę naszej historji emigracyjnej, jak życie hotelu Lambert. Poznajemy tak mało znaną kartę naszej historji emigracyjnej, jak życie hotelu Lambert. Poznajemy zdarzenia i atmosferę owych czasów. Wszystko to jest oparte na dokumentach, na korespondencji rodzinnej, którą autorowi danem było szeroko wykorzystać. Z gorącem zainteresowaniem czyta się również o wychowawcy ks. Augusta, powstańcu-świętym, Józefie Kalinowskim, późniejszym o. Rafale, karmelicie, obok brata Alberta tak bliskim nam i zrozumiałym, że zda się czujemy jeszcze powiew ich świętości. Ks. Ślósarczyk doskonale przedstawił stopniowy rozwój i dorastanie do świętości duszy młodego księcia. Predestynowany, w razie odzyskania Ojczyzny na tron polski, skoligacony z rodzinami królewskiemi i bywający na dworach, otoczony bogactwem i zabawami — czuł wśród tego wszystkiego niedosyt i nudę. Znalazł szczęście w wyrzeczeniu się i służbie Bożej. Zarys tej postaci przedziwnie subtelnej i estetycznej, ten poemat prawdziwy, napisany przez największy genjusz twórczy—życie samo, udał się autorowi w zupełności. Ciało księcia-salezjanina spoczęło w grobach rodzinnych w Sieniawie. Czci ten grób lud okoliczny. Ostatni numer „Pokłosia Salezjańskiego" przynosi wiadomość o uzdrowieniu za przyczyną ks. Augusta. W Rzymie toczy się jego proces beatyfikacyjny. Tę duszę wybraną znalazł wśród zgiełku świata ks. Bosko i przygarnął do siebie. Dzięki fundacjom ks. Augusta dla młodzieży Polskiej, powstali polscy Salezjanie. W roku 1931 liczono w Polsce 30 placówek salezjańskich. Z pośród braci salezjańskiej wyszedł ks. Prymas Hlond, który wstąpił do zakładu ks. Bosko w parę miesięcy po śmierci ks. Augusta Czartoryskiego. On też pierwszy zaczął zbierać materjały o tym cichym świętym, który swe życie ziemskie zaznaczył głównie modlitwą, będąc ciągle prawie słabym i chorując ciężko po wyświęceniu. Kiedy widzimy, jak mnożą się oratorja salezjańskie, pracując wśród szerzącego się zepsucia i bolszewizmu nad młodzieżą rzemieślniczą i sierotami, wtedy możemy w całej pełni ocenić trafność i skuteczność idei ks.

Bosko. I z wdzięcznością myślimy o księciu-świętym, któremu nie dano było pracować na ziemi polskiej, ale który posłał tam zastępy polskich Salezjanów. Książka jest wydana gustownie pod względem graficznym i ozdobiona licznemi ilustracjami. Bardzo niska cena tej książki, jak na taką szatę zewnętrzną, czyni ją łatwym i pożądanym nabytkiem dla każdej bibljoteki.

POSZUKUJE PRACY.

W charakterze choćby kościelnego Gustaw Bielski, były pomocnik ekonoma w majątku Strzyżewce hr. Grocholskiego i inn., ostatnio zaś w Tartaku Stęzarzyce. Personel tartaku zwalniany jest ze służby z powodu likwidacji tego przedsiębiorstwa. Bielski posiadający liczną rodzinę jako bardzo sumienny człowiek, jako gorliwy katolik, jako człowiek, który wiele przyczynił się do tamowania rozwoju hoduryzmu w Stęzarzycach i do budowy kościoła w tej miejscowości, — zasługuje ze wszechmiar na podanie mu ręki pomocy. Syn Bielskiego bardzo uzdolniony uczeń szkoły powszechnej, pragnie zostać kapłanem, brak wszakże środków dla dalszego kształcenia się, stoi temu na przeszkodzie.

Za pozwoleniem Władzy Duchownej.

Redaktor i wydawca **Ks. Jan Szych.**

Drukarnia Kurji Biskupiej w Łucku.